

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripremljena se pisma tiskaju po b svaki redak. Oglasi od 3 rečaka stoje 60 n. a, za svaki redak više 5 n. a, ili u službaju opštovanja za pogodbe sa upravom. Neka se lista pošlarska napućena (as-segno postale) sa administracijom "Naše Sloga" izme, presime i naj-bližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravničtru u otrovno pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napíše: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Nar. Pos.

Izlazi svakog četvrtka na otolozku.

Dopisi se povrađaju ako se i notikaju.

Nabljegovani listovi se neprimaju. Prodplata a poštarinom stoji 3 for., za seljake 2 for. na godišu Razmjerno for. 3/4, i 1 za polgode. Izvan carevinske više potkodi.

Na malo jedan broj 6 novč.

Uredništvo i administracija nalaze se u Via Farnese br. 14.

Učiteljske plače.

Takavli čemo se opet tog osinjeg gojzoda, nudajuć ee, da ee javno mnenieje ublažiti boli onih žalaca, kojima je bilo u posljednjom sasjedanju istarskog sabora izhodeno siromasno naše učiteljstvo.

Dakle učitelji sa 900 for. plaće, 300 stenerine, a 800 sati radnje i još hodo, da se tuže! Čudno li ironije! Ti učitelji tako dobro plaćeni za razmjerno maleni trud, bili su pako tako velikodušni, to nisu pitali niti polovicu tog iznosa, al saboraka većina im toga nije htjela podieliti, jer zemlja ne smeže toliko troškova (!) Do takvih pomućenih pojmova treba da čovjek i pijucku vodu dodja. Mielimo, da je i vradcom poznato, da učitelji tređag plaćovnog razreda uživaju jedva 400 for. plaće, a tih iznad polag postojedih sakona 85%, pak su ti i pitali povišenje, pošto se danas sa 400 for., a da se čovjek polag savjeta stanovite gospode ne prihvat i drugog kojeg zanata, neda živjeti. Nego eto djavola i njegove matere! Učitelju sa druge strane sakoni zabranjuju baviti se zanatom, koji neodgovara njegovom zvanju i časti, pak bismo mi rada znati, kakvi bi to zanati bili, ako ne možda, da su to "le ballo arti", pak neću preostati drugo, nego da učitelj na selu bude još kakav Michel Angelo ili Verdi, akromer bi se kod nas i tim lahko zube brusio. Da se sa 400 for. neda živjeti, priznati mora i sam zemaljski odbor, pošto i zadnji njegov sluga dolazi na 400 for., dočim ima teklić (kurzor) do 480, a poslužnik (bidel) čak do 540 for. godišnjih. Prodcaucje se učiteljem, da nisu za svoje školauje mnogo potrošili, nu valja i jedan bidel na treba da svrši sveučilište! Neavidjamo ovim poslužnikom zemaljskog odbora, već to jedino navadjamo primjera radi.

Ti učitelji III. plaćovnog razreda (barom nekoji), oslanjajuć se na prirodno pravo, da jednaka radnja zahtjevu i jednaku nagradu, a ta je kod svih učitelja malna jednaka, pak da učitelj na selu ima jednako troškova kao i onaj u gradu, ako ne još i više, pitali su, da se stalna plaća izjednači za sve usposobljene na 600 for., po tomu da se ukinu plaćavni razredi, koji se skopčani sa mjestom, a radje da se povisi ad persona polag vriednosti dočitnog učitelja na 550 do 600 for., kao takodjer da se umanj i vrijeme službe od

40 na 35 godina. Da li je u tome kakva pretjorantost? Jesu li tim zaslužili, da ih se još isamjehava? Ne udjelili li siromahu milostinje, mielimo, da to ne ublažujuće, da mu se i rugati moraš. Do sada imali su učitelji barom tu utjohu, da ih se je u njihovom mučenom, a slabo plaćenom radu sašaljivalo, sad im se je pako počelo još i rugati! To povrađuje svaku mjeru i dvojimo, da li bi se to u ijednoj drugoj zemlji moglo dogoditi, da naima nitko ne ustane na obranu jednog cijelog uvredjenog stališa. Pojedincno može se sigosati kad to ovi zaslužuju, ali oteli jedan stališ nipošto, kao što to žalibože već nekoliko godina čine izvjestitelji školstva u istarskom saboru, tako da bi laik, koji ne pozna okolnosti, pomisliti morao, da su istarski učitelji sami Kafri. Osobito je žalostno, kad to još čini jedan ravnatelj gimnazije, kojemu bi bila dužnost zauzeti se za svoje stališko kolego (ali gdje su učitelji kolegi jednog ravnatelja!). Ako već njeke škole ne napreduju, kako bi morale, neka se točno izpita usroke, a ne besati svu krivnju na siromasnog učitelja. Pronadje li se, da su učitelj uz sve povoljne okolnosti upravo sam kriv nesnapredku njeke škole, u čemu ima biti glavni sudija dočitni nadzornik, neka ga se strogo kazni, pa makar i odpušti, a ne vikati obćenito: učitelji su nevaljanici, neodajmo im a toga veće plaće, da mogu pošteno živari.

Nadajlo se tvrdi: na škole trošimo i onako preved, a zemlja ne smeže toliko troškova. Ajde da i to boljo promotrimo. Neka nam se dopusti govoriti u primjerih. Ako gospodar njeke zgrade može gornjo zidove, recimo malo a pravo, i malko preved gospodski asidati, tim se bolje ima postarat za čvrate tamolje, ne žaleć zato nikakva troška; pak možda je i to jedan izmed uzroka, da škole nenapreduju, kako bi morale, pošto se kod temelja škrtari. Ako se učitelj, da proživi, mora po napućku talijanaške gospode iz zadnjeg sabororskog zasjedanja prihvatiti recimo štla ili igle, tad lje neće držati školu za jedino zanimanje, već ee to smatrati za potrebito zlo, da njekako prokuburi. Pogledajmo gornjo zidove naše pokrajinske zgrade, naima činovništvo zemaljskog odbora, pak uzporadimo njihove plaće sa plaćom učitelja. Tu, kako već spomenusamo, je i zadnji sluga plaćen, kao što jedan učitelj, a ostali:

kanceliet, ajanti, oficiali, kasieri, ravnatelj itd. Upravi troškovi za sve osobije pri zemaljskom odboru, koga ima oko 20, stajali su zemlji g. 1892. nitla manje nego 30.988 for. 82 1/4 n. v. Svi li činovnici osim svoje plaće, imadu još godišnjih doplataka za ravnost od 150—300 for., neradunav dnevnico, putne troškove, pripomoći i remuneracijo. I ovo navadjamo ne iz zavidnosti, već jedino primjera radi, da kad se već hoće govoriti o štedljivosti, neka se pošto štediti od glava. Zemlja je u razmjuru g. 1892. potrošila za školske svrhe svotu od 146.111 for. 11 n. v., a te godine bilo je svega učiteljskog osoblja zajedno sa pomoćnicima učitelji 335 na broju, po čemu dolazi za jednu učiteljsku osobu oko 430 for. sa svimi doplatci. Ako saboraka većina neće da uvazi molbu učitelja III. plaćovnog razreda, da im se naima povisi plaća od 400 na 500 for., mielimo, da time se vrši volje pušanstva, jer ne vjorujemo, da bi pak, koji pozna učiteljsko stanje, svoje učitelje uz njihov mukotrpni rad puštu gladovati. Svaki novčić, udjeljen učitelju za osposobljenje njegova svagdanjega obstanka, jest kapital, koji bi nosio stostruko intarosa, jer ee tad ovaj sjegnoro većim žarom vršiti svoje i onako prelačke zvanične dužnosti, da uzgoji čim bolji buduć narastaj koli za Boga toli za društvo, to koji narastaj neće ga sjegnoro štijati, ako želi pošteno živjeti, nek se prihvat i još i kojeg drugog zanata.

Pogled po svietu.

U Trstu, dne 16. maja 1894.
Austro-Ugarska. Član cesarsko obitelji nadvojvoda Albrecht nalazi se u zaposjednutih pokrajinah — u Bosni-Hercegovini, kamo je pošao kao vrhovni zapovjednik vojske obaći čete onih zemalja. Visokoga putnika dočekali su svuda svečano, naposo u glavnih gradovih, u Sarajevu i Mostaru. — Iz carevinskoga vieća ne imamo ništa osobita da zabilježimo, jer su duhovski blagdani prekinuli sav rad toga vieća.

Madžarska vlada došla je u škripac, što njoj je gospodski kuća zapacila osnovu u civilnom braku. Liberalne novine, naposo židovske, napadaju žestoko sve one članove gospodske kuće, koji su proti osnovi glasovali. Na ulicah Budimpešte bijahu nekoji od volikaša izžviždani, drugi inače napastovani. Ministar predsjednik dr. Vekerle podao se u petak u Beč, te bijaše primljen od kralja u audijenciju, koja je trajala sat i pol. Govori se, da ee vlada opat predložiti zastupničkoj kući rečenu osnovu, te da ee tuj biti još mnogobrojnijom većinom prihvaćena; dogodi li se to, tad ee vlada predložiti opet istu osnovu i u gospodskoj kući, jer se nada, da ee ju po drugi put prihvatiti.

Naše nade glede podpuna sporazumljenja hrvatskih opozicijah izjavioviše se žalibože. Obje opozicije — stranka prava i neodvisna narodna stranka — složiše se u programu, nu u imenu ne mogoše se složiti. Mi žalimo duboko, što se obje opozicije u programu i u imenu ne složiše, jer bi to moglo imati kobnih posljedica za Hrvatsku, koja treba upravo snada složnih i značajnih sinova više nego li možda ikad do sada. Radi nespjelih dogovora glede zajedničkog imena za obje stranke, bijaše u Zagrebu demonstracijah proti prvakom neodvisnoj stranci, a na korist stranke prava. Istinu govoreć, mi bi mo voljeli čuti manje povika i manje demonstracija, a vidjeti više poštrevnosti, samozataje i rada. Iz današnjih listova doznajemo, da je glavni urednik "Obzor" g. Dinko Politeo izstupio iz uredništva toga lista, što stoji bez dvojbe u savezu sa nuspjelimi dogovorima.

Crnagora. Vojvoda Plamenac podao se je sa pratnjom na crnogor-

PODLISTAK.

Juraj,*)

*) Kako obćenito, donasamo eto krasna poslanicu prev. gosp. Jurja Paštravca, novomlavenog nadbiskupa zagrebačkog, koju su pobrali svi hrvatski i slovanski neodvisni listovi. Op. uređ.

Ne dvojim, braćo, da ste ovaj dragocjeni dar sv. Otae, ovaj mili viekom trajni spomen na Njegovu petdesetu godišnjicu biskupovanja, primili veselim srcem. Pa i knjigju samu, slovanski misal, koji vam je u rukuh, mora se u tehničko pogledu pohvaliti. Tisak je čist, razgovjetan, bez krtacije, papir liep i žilav. Pobrinih smo se i za unutarnje mu ukrašenje, nabavivši od glasovite kuće za izdavanje misala, Friderika Pasteta, u Regensburgu šest slika, naslovni s bojami, a ostalih pet liebih bakroreza. Vez je ukusnan, valjan, neporočan. Gledje ispravnosti jezika u ovom novom izdanju misala Janči jer poznata vještina Dragutina Parčića, kanonika sv. Jeronima u Rimu, koji je po slugu sv. Stolice ovo izdanje uredio, i k. omu ovdje livalimo za njegov veliki i uzrajni trud. Čitanje glagolskoga pisma nije lako, nit ee biti ikomu onako gladko i brzo, kako je čitanje okrugloga latinskoga pisma. Al uzrajnim, marljivim vježbanjem dade se postidi dosta brzo čitanje. Starim liturgijam je bo vlastno, da se i danas vrisne ne samo na starodrevnom jeziku, nego i sa starinskim pismom, makar se ovo vrčunije čita. Kod nas Hrvata kako je od vremena svetih slovanskih apostola uvedena liturgija sa staroslovenskim jezikom, tako i spisom one njihove dobe, koje jest glagolsko. Pa ovo su pismo, prozvaćaj ga kasnije jeronimskim (u Dalmaćiji po Dalmatincu sv. Jeronimu), u jedno sa staroslovenskim jezikom, religiozno učevalni Hrvati kroz mnoga stoljeća, kako još svjedoči

papa Benedikt XIV. u svojoj bulli "Ex pastoralis munere" 1754. "quemadmodum per plura anteaeta saecula ab Illyrico Clero religiose servatum fuit". Što su naši stari kroz stoljeća držali, prihvatimo druge volje i mi, tim spremnije, što je glagolsko pismo novoga misala kamo li razgovjetnije, nego li i starijih tiskanih izdanjih, a da ne govorimo o rukopisih. Slovanski jezik u liturgiji privilegij jest naroda hrvatskoga medju svimi slovanskim narodima rimskoga ili latinskoga obrada. Čienimo ga za to i štajmo kako naši djedovi, i oživotvorimo u svoj čelosti i krieposti. Da sv. Stolice apostolska nadja za shodno i sgodno u ovo naše vrijeme ovaj privilegij razširiti na druge strane hrvatskoga naroda, ili takodjer na druga slovanska plemena: ne bi jamačno bogodoljublivi svećenici dočitnih krajevna zazirali od teškoće glagolskoga čitanja, nego bi s najvećom radošću i zahvalnošću primili iz apostolske ruke slavnoga Leona XIII. ili Njegovih nasljednika ovaj krasni dar u onom obliku, u onom jeziku i pismu, kako bijaše dan i potvrđen nekada plemenitim Slovenom, i naročito našim predjedovom, od blizane uspomene papa Hadriana II. i Ivana VIII.

Ovaj naš privilegij još nam ima biti dragocjeniji list, što on u ruel bože je svidnost može biti jedno sredstvo za sjedinjenje svih Slovena u jednoj crkvi Isusa Krsta. Svemoguć Bog običaje se služiti malenim sredstvi za velike svrhe svojega kraljevstva na zemlji. Izrična je pako volja

Isusa Krsta Gospodina našega, da njegova crkva na zemlji bude: jedna ovačarnica i jedan pastir*. Zato sv. Petar, kojega je Gospodin učinio jednim vidim pastinom svega svojega stada, na prestaje u svojih zakonitih nasljednih, rimskih papali, raditi o ujedinjenu u jednu vidivu Kristovu ovačarnicu svih onih, koji su kristeni na Isusa Krsta, te u njega vjernju kuno u svoga jednoga Spusta i Boga. U tu je svrhu i slavni Leon XIII. izdao u naše, makar inače vjeri Kristovoj i katoličkoj crkvi neprijazno vrijeme, svoju blagosonu okružnicu "Grande munus", (godine 1880), kojom je proslavio i u čitavoj crkvi katoličkoj na veće javno čašćenje uzdigao slovanske apostole sv. Cirila i Metodija. U ovaj je okružnicu ivalio slovanske apostole takodjer naročito glodu uvedena slovanskoga jezika u božu službu, iztaknuv, kako je sv. apostolska Stolice to potvrdila i kroz vjekove uzdržala. Govori naime: "Demum hinc (od sv. Apost. Stolice u Rimu) est usus slavonici sermonis in ritibus sacrisalimis impenetrus; atque hoc anno (1880), u kojem izdaje okružnicu) de cunctis expletur saeculum, ex quo Joannes VIII. P. M. ad Suentopoleum Moraviae principem ita scripsit: Litteras slavonicas... quibus Deo Laudes debitas resonant, iure laudamus, et in eadem lingua Christi Domini Nostri praecoonis ad opera ut enarrantur jubemus. Nec sanas fides vel doctrinae aliquid obstat, sive missas in eadem slavonica lingua canere, sive sacrum Evangelium vel lectiones divinas Novi et Ve-

*) Kako obćenito, donasamo eto krasna poslanicu prev. gosp. Jurja Paštravca, novomlavenog nadbiskupa zagrebačkog, koju su pobrali svi hrvatski i slovanski neodvisni listovi. Op. uređ.

goreko-albansku granicu, gdje će se saštati sa odlaslanio turske vlade, a kojimi će imati da uređi pogranično pitanje, koje zadaje obim vladam dosta brige.

Srbija. Radikalna stranka bila je sazvala u svih važnijih mjestih Srbije svoje istomišljenike na sastanku, na kojih se je imalo prosvjedovati proti naredbi kralja Aleksandra, kojom je ukinuo zaključak skupštine o izgonu kralja Milana. Ministarstvo je usljed toga nazložilo predsjednikom oblastih u kraljevini, da prepriče bilo silom ili milom te sastanke.

Francuska. Revolucionarna trzavica neće da prestane u srcu Francuske — u glavnom gradu Parizu. Još nije sudjeno zlocincu Henry-u, koji je bacio nedavno bombu i nesrećio više osoba, već javljaju iz Pariza, da su anarhisti bacili novu bombu u ulici Kleber, gdje nije srećom nastradio nijedan ljudski život.

Italija. U parlamentu vodi se žestoka razprava o proračunu ministarstva rata. Tuj dolazi često do sukoba između radikalaca i vlade, koja se mora braniti zubi i nokti proti navalam žestoke opozicije. Nu glavna bitka očekuje se kod razprave o vladinih financijskih predložih.

Iz koncerta za „društvo sv. Cirila i Metoda“.

Zahvalnica Zagreb-gradu.

Hvala Vama, braćo,
Ljepog Zagreb-grada,
Sjetili se gdje ste
Istarskoga jada,
I sirote djece,
Ste nam odrod truje,
Premođi da svojoj
Njom budućnost snuje.
Sastate se dični
U velikom broju,
Prizivate nam ruku
Pomoćnicu svoju,
Sastate se čili
Pani bratakog žara
I eto nam družbi
Bogatoga dara!
Da vidite, braćo,
Sirote naše,
Gđjeno blagoslivlju
Sveto majke vaše,
Gđjeno stežno kličte
Ota bogdad mala:
— „Na bogatom daru
Velika vam hvala!
Sirote smo male
Ništa ne imamo,
Nit vam silnu ljubav
Darom vratit znamo.
Al nam jasno, da eto
Braća nas ljubeća,

teris Testamenti bene translatus et interpretatus legere, et alia horarum officia omnia psallere. Quam consuetudinem multas post vices sanxit Benedictus XIV. per apostolicas Litteras anno 1754 die 25. Augusti datas“. Sto je slavni Leon tako pred svim katoličkim svijetom pohvalio, to je na novo potvrdio lepim izdanjem slovenskoga misala; a tim je nama osobito mogućnost dao, da u Naših diecezah uzpostavimo slovensku liturgiju u njezinu prvobitnom i zakonitom obliku.

Pravovjerni, a načisto sveti muzevi, uvijek su s osobitim štovanjem primali naredbe i odluke sv. apostolske Stolice i u manjih stvarih, a za to, št. sv. živo vjerovali, da Duh sveti upravlja crkvom Kristovom, pa da daleko više od drugih prosvjetljaju onu Stolicu, koja je nada svima, i kojoj se sve ostale iskreno i religiozno pokoriti imaju. Ako ovo načelo u obće stoji, valja tim više za velike i vanredne čine sv. apostolske Stolice, kakav je bez dvojbe „Grande munus“ Leona XIII., kojemu je za naša posnaba posljedica novo izdanje slovenskoga misala. U ovakovu vjerenju primimo ovaj misal, i uvodećga u porabu božje službe, imajmo svedljiv pred očima, da radimo za veliku svrhu božjega kraljevstva; pa se uzajamo u zaslugu svetih slovenskih apostola, i vjernjmo u prosvjetljenje i mudrost sv. apostolske Stolice, te u nezamjerno milosrdje i svemogućstvo Onoga, koji je rekao, da ima biti jedina ovcarnica i jedan pastir. (Dalje sledi.)

U hrvatstvu da je
Jedina nam srca,
A Hrvatska krasna
Naša prava mati,
I mi ćemo biti
Zato višek Hrvati!
Glasat ćemo jednom
Kô braćih ljudi,
Da Hrvatskoj majci
Padoćemo na grudi!“

R. Katalinić Jeretov.
Istarski Hrvat.

Franina i Jurina

Fr. S kuda tako braze, Jurino?
Jur. Z Lovrančini.
Fr. Je ča tamo novoga, love se ča oblice ovo leto?
Jur. Vidi se kada i kada ku na place, nego neč novoga ču ti povedat, ma znaš —
Fr. Neboj se Jure, ter znaš da sam ja kako zid, ja te stvar ni mojoj staroj nu uževan povedat.
Jur. Nobore naši talijančidi al kako ih još zovu šarenjaki, ken je hratska bekarija smrdela, bili su storili svoju talijansku —
Fr. Ča su morda i talijansko meso prodavali?
Jur. Muđi da ti povan. Bilo ih je jedno 50, svaki je dal po 10 forin nutar, neg ča ja znaš, svaki je otel prez kosti i žunti, konsuma čuda a prihodka malo, špandija velika, i tako ti propade bokarija.
Fr. Ča 50 kontra jednomu se nisu mogli držat, ter da su to neka gospoda?
Jur. Ja, neki po zimo od repi a po leti od salati, ma čekaj da ti finca povedat: pođeli su potle pošiljat po maso v Iku, —
Fr. Su mogli va Čuzu!
Jur. Ma čekaj no! sada im je meso i hrvatske bokarije dobro, a znaš zađ?
Fr. No?
Jur. Bilzu su balotacijoni, pak su počeli sat mej našega kmota neslegu i smutnju, zač se lahko za mutnom oblice lovi, pak se sada klanjaju i Petru i Pavlu, nego nete brižiš ten niš opravit, zač ih i vreboli već poznaju.
Fr. Kako su pak razdelili stvari od bekarije?
Jur. Svakomu je prišal svoj del.
Fr. A ča j' prišlo tebe Jure?
Jur. Ter znaš, po užance, kako i vavok — rogi od prča!

Jur. Ko to volja gremo u Premanturu u nedilju.

Fr. Mo; a ča će reći „O alić“ i njegovu družina?

Jur. Jadan valol ča ima on komu zapovidat?

Fr. Lako ti govoriš, ali ja sam štija u zadnjem „O alić u“, da Hrvati nesmidu tamo, jer da bi dobili salate, ko idju.

Jur. Ta nu, kumo moj dragi: ja i ti smo sve jenoga jezika i naroda kao i Premanturci, pa čemo se valja s njimi razumiti.

Fr. Znaš ča će biti: O alić ovi i još ki s njimi znsju, da su hrvatskoga roda, pa su sigurno ča, buduči izdajice i prodanci, nebi gladko pasali ni u Premanturi, i još kadi.

Jur. Ma jušto tako ču biti: Premanturci su dobri ljudi, kano i vas naš narod po Istri, ali djaval bi štija, da ih smuti, pa da ne poznaju ni ki jim je frat i prijatelj, ni ki protivnik ili neprijatelj.

Fr. Bravo, kumo, ta ti valja.

Različite vesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri. Blagajnik družbe primio je 'od 26 aprila nadalje: Fra Mate Ivančević, bogoslovac u Baji šalje for. 28 kano čisti prihod od „zborištanjskih bogoslova redodrasvo Kapi-

starske“ izdane, i razprodane knjige: „Dobrotovida“. — Avolina Fabianić šilje for. 74/50; sakupljenih mjeseca otužak ovako: povjerenica sama uplatila članarinu za 94. for. 2, dr. Fabianić detto, Anton Antončić detto, N. Turato detto. Uplatili su po 1 for. u ime članarine za g. 1894.: Bogović Katica, Trinašić Marije, Sparičić, pop A. Andričić, fra Ljudevit Bručić, pot N. N. svaki po 1 for.; dr. Dinko Triljajević uplatio je prvi obrok utemeljiteljne svote 50 for. Darovao: Daniel fra Zeb iz Zadra for. 5, pop A. Andričić for. 3. — Dr. A. Linčić iz Bleke šilje for. 7/70, sabranih ču Hreljinu u župnom dvoru Ivane Urpanić na Gjurjovo iz nazdravice Staromu i domovini. — Karlovačka studionica daruje for. 25 (živilo izvrateljstvo!) — Skender Fabković šilje for. 2/70, sabranih 26. aprila u visouu čitih rodoljuba u Maksimiru. — Rudolf droid, Milovčić u Beču šilje for. 25 kano treći i zadnji obrok utemeljiteljne svote. — Uprava „Narodnih Novina“ u Zagrebu šilje for. 46/70, sabranih ovako: po g. Josipu Masliću, endbenom prietaru u Našicah for. 10, po Olgi Rosenfeld iz Našicah for. 21, po Ivanu Vučiću iz Gričana for. 2/70, po Ivanu Vuksanu, katohoti u Belovaru for. 8, po Vatroslavu Rožiću, profesoru u Zomunu for. 5. — P. Zahija, župe upravitelj u Lubenicah šilje for. 10, uplaćenih u ime članarine za g. 1894 po sljedećih: nadpop Matej Zahija, pop Dinko Muškardin, pop Anton Bradavac, pop Anton Malešić, pop Anton Lučina, pop Ivan Veldić, pop Ivan Kraljić, pop Anton Petrić, pop Jakov Dminić, pop Petar Zahija.

Od 1. maja stigoše blagajniku sljedeći iznosi: Dr. Vladimir Crnadec šilje for. 10, kano deveti obrok utemeljiteljne svote. — Rikard Katalinić Jeretov šilje for. 51, sabranih mjeseca aprila; uplatili su: Juraj Biankini iz Zadra for. 5 kano deveti obrok utemeljiteljne svote, Katalinić Jeretov 1 for. za april; darovao: Luka Vlatković for. 2, Ivo Buđar for. 6, Dubravko Tadić iz Korčule for. 2, Ivo Juginović for. 6, dr. I. Stambuk for. 5, Franjo Budak for. 10, Stambuk for. 5, Franjo Budak for. 10, Don Stjepo Buzolić for. 3, Franjo Budak for. 1, braća Jorić Metković for. 10. — Povjerenik Julijo M. iz Lovrana sabrao na Josipovo u krugu prijatelja u kući g. I. H. for. 10/50. — Pop Niko Grego, duhovni pomoćnik u Omišlju šilje for. 40, sakupljenih ovako: Uplatilo članarinu za 1894.: Niko Grego for. 2, Toma Grego kmot u Omišlju, Niko Baffo, posjednik, Niko Jedrlinić, nadučitelj, Niko Uravić, podučitelj, Filip Kumbatović, Antou Urarato i Ivan Fabianić svaki po 1 for.; braća Pavičić, mirođijari na Rieci plaćaju for. 20 kano prvi obrok utem. svote; darovao: N. N. iz Omišlja for. 3; Petar Grego, mornar, Niko Uravić svaki po 50 nov.; u malenom društvu u Belom na Cresu sakupljeno među prijateljeli č. gg. T. Bogovićom, N. Gregom, Mih. Mužinićom, Ivanom Štinićem for. — Skender Fabković šilje for. 2/25, sakupljenih od dobrihjeke mladeži obojega spola za jedan oviet.

Upravi našega lista poslao je gosp. F. S. iz Buzeta 4 for. 79/25 nov. sakupljenih i to u kavanj „Zur Stadt Wien“ u Gracu među sokolici (gombači) for. 3/19, a među obđinacima zastupnici u Buzetu, u gostioni Fr. Gregora for. 1/80 1/2 kao proostatak računna izn objeda. Živili!

Diočesanske vijeti. Voloč, gosp. Ivan B o n e d i k, župnik u Brezovici, imenovan je župnikom u Mavržu. Voloč, g. Ante N o d v e d, župe-upravitelj u Storni, imenovan je tamo župnikom. Voloč, g. Fran Rylavaj, kapelan na Zvončoj imenovan je župnikom na Munah.

Biskup Strosmajer za pok. dra. Fr. Račkoga. Preuzvističnik pokrovitelj jugoslavenske akademije, biskup Josip Juraj Strosmajer poslao je upravi akademije za spomenik dra. Račkomu 1000 for.; za arkadu nezaboravnomu pokojniku 1000 for.; za pripomoć troškova apravnoda 500 for. i tako je prauzvičeni vladika opet priakočio u pomoć narodu, da svomu velikomu pokojniku spomenik podigne.

Slovenska čitalnica u Tretu držati ču svoju redovitu glavnu skupštinu u subotu dno 19. t. mj. u 8 1/2 sati na več r ea vod spomenućim dnevnim redom.

Iz obćine Sovinjak pišu nam 5. t. mj. Poznato je valim čitateljstvo, ča je od godine 1884. do 1888. trajala kod nas velika buna i protivdžica proti našim muževom, tako da nijedan naš nije bio siguran doći u našu mjestanocu Sovinjak u svejoj misli ni u krčmu a da nebi bio uznemirivan, izazvan i porugivan. Od onih pak Bogu hvala traje neprostanto mir i sloga među svimi obđinaci, čime, našadmo

se, da je i Bog zadovoljan, jer gdje je mir, tamo je i Bog.

Sada pako pošli nas opet uznemirivati i izazivati nekogi prodanci iz Sovinjake, koji spadaju pod mjestnu obćinu Motovnu i to navlače, da bismo mi došli e njima na ruke. Njih dođje više zajedno u Sovinjak 3—4 puta na godinu i to dne 24. travnja, t. j. na blagdan sv. Jurja, koji je zaštitnik naše župe; 29. malog srpnja, 16. kolovoza i kad dođu k sv. prikošćenju, jer spadaju pod našu župu. Kad opravne posao, uputo se u krčmu lokati i pjevati i naše izazivati sa „ovviva“ i drugim, te rivati se među sobom, vaditi iz žopa nožice, kosiro, plitole, proklnjati, izgovarajuć najjedniji talijanske kletve.

Kako druga, tako su i ove godine došli dne 24. pr. mj., to jest na blagdan sv. Jurja, zaštitnika naše župe, da ga počaste po njihovom obćinju. — Odmah po sv. misi išli su u krčmu, tuj jeli i pili preobilno, to pjevati i izazivati urličuć: „aviva“, što su čuli u Motovnu u vrijeme izbora, kad su 4—5 dana tamo boravili. U 3 sata poslio podno zamolila ih krčmarica, da bi otišli iz krčme, jer bijaše u to doba večernjica. Nu njezina molba ne bijaše uslišana. Oni divljači počeli su jedva tada kao biesni urlikati i derati se, a ajromasna krčmarica pobjegla iz svoja kuće ostaviv ono prostako samo u krčmi.

Poslio blagoslova došao je u tu krčmu jedan od naših pametnih seljaka. Hitjede na prvi pod u sobu, ali navlače na njega te ga udaraše kišobrani i rukami, te ga napokon bacilo na ulicu, gdje su ga vukli za vlaso, za ruku i noge od jedne do druge strane puta, a na ođigled od preko etotine osoba. Jedan od tih prostaka mahao je sa nožicom i koncom nad glavom onog nesroćnog seljaka.

Vidoši naši, kako divljački postupaju sa našim đovjekom, htjeli su na njih navali, te ih latjerati iz Sovinjake; ali mogu zahvaliti našemu obćinacomu županu, koji je poslao ovamo dva muža opomenut naše, da su s njimi ne mješaju, jer da oni divljači to navlače rade, da koga unesrećio, nego rekao je, da ču on to prijaviti doćićnoj oblasti, da ih kazni za navedena juančtva i da zaprieči, da u buduće do takovih izgreda više ne dođje.

Znatiželjni smo, da li će on to učiniti i hoće li oblast ovo prostako valjano pedepati. Ti nemirnjaci jesu svi iz sela Žigant. Ti i nosa predime Žiganto.

Čudimo se doista njihovom obćinacomu zastupniku, što se ne stidi niti govoriti, a kamo li u društvu etapati s takovimi smutljivci i nomirnjaci.

Poljanac. Glasovita spomenica. U talijanskih novinah našega Primorja čitamo, da su podastri Njeg. Va' janetvu osesaru i kralju Fran Josipu I. gg. dr. Mate Bartoli, zastupnik u Boču i u Poreču, te dr. P. D a v a z o, načelnik grada Rovinja, spomenicu proti prenosu okružnoga suda iz Rovinja u Pulu. Spomenica ta jest vrlo obćirna, ali tako nozrelo i naivo sastavljeno, da smo se od arca nasmijali, kad ju pročitasmo. Ali smiešni sastavljač spomenice posluzio se najeramatnijim rodostvom i nabavoš se onom klevetom, podlom laži i donucijacijom na naše narodne pravke. Kad se imado obraza podastirati što takova svietloj kruni, tad su u istinu izgubili naši narodni protivnici i posiedajuću iskru poštenja. Mi čemo se svratiti čim nam prostor lista dopusti, na tu „famoznu“ spomenicu.

Iz Lovrana pišu nam 15. t. mj. Prošlih duhovskih blagdana pošao sam na Rieku po poslu, ter sam tuj doznao, da je stiglo na Rieku u subotu prod Duhevom par hiljada „vitežka“ gospode Madjarska na nekakav pjevački savez. Doznao nam nadalje, da su ta „gospoda“ putovala vedinom badava a mnogo njih dobilo je dapačo i podpora za putovanje i za druge potrebe. Da se je tuj radilo ponajviše politički agitaciji, nedvojni niti postidnjiji ristički fakin. Madjarskoj vladi stalo je mnogo do toga, da se držni na Rieci budu agitacija za uadjaraku državnu idu a ristički idajice, prodanci i irredentisti idu ujoj u tom na ruku iz sobstavnih razloga iz uvržnje proti Hrvatom. Čuo sam pripovidati da „vitežki gosti“ nebijaju na doćokom i pogodženjem zadovoljni. Od Riečana pravih nije se mogao nitko sp Madjari razumjeti jer Riečani neznaju Madjarski, Madjari opet norazumiju Hrvatski ni talijanski. Židovi iz Madjarske prošli su najbolje, jer govore njomački i bor se čifut svuda snedje, osobito kod obćinlato trpezo, koja nestoji ništa. Mnogi našadhu se sredinom doćoku od strane rističkih „Ungareza“, koji su podkupili obćinlu fukaru, da zove „Jelona“. Jedna četa tih pjevača da se je iz grada odmah na kolodvor vratila to sljedećeg jutra put „sv. Pešto“ odjurila, jer da vohtjedo spa-

vati na pročitih slamojčaduh po vojničku u školah. Kod raznih svečanosti orlo se do duše burni. „Eljona“ nu vikali, su ur do- mađe fakino vednom samt Madjari. Rie- dani držali se, popajivše hladno, jer ih madjarski govori nihi pjesme nemogoše ugrijeti.

U nedjelju poslie podne okolo 4 sata došlo je parobrodom u Lovran do 50 Madjara iz Rieke pod voditvom poznatog svrtačke i ronegata, nokadnjeg Ku su se Ba to ština, biesnog talijanzodera, a sada Oosima Bateastini - a biesnog hrva- toždera i uditelja na riedkih pučkih ško- lah. Čim se pjevači takroše zapjevato lah. Čim se pjevači takroše zapjevato lah. Čim se pjevači takroše zapjevato lah.

Kad se Madjari vraćahu na Rieku zagrmieše u Iki „Eljona“ i Ika“ na što im je odvratio jedan jedini glas i to po- znati krestošti glas Dra Oblicca sa „Jelona“ što ga je valjda naučio novope- čoni Madjar: Oosimo Bateastini!

Hrvatska čitaonica u sv. Patri u žumi odbravati će u nedjelju, dne 20. t. mj. u 4 sata. poslie podne svoju glavnu okupatihu sa sljedećim dnevnim redom: 1. Pozdrav predjednika. — 2. Izvješće taj- nika. — 3. Izvješće blagajnika. — 4. Pro- račun za buduću godinu. — 5. Izbor novoga odbora. — 6. Inj predložci.

Iz Opštije pišu nam dne 30. aprila. Veliclenjeni gospodine urodičie! Bit će možda poznato Vama i gdjekojem Vašem štovanom čitatelju, kako „Puljski Oslie“ u po- slednjem broju (od 26. aprila) bezobrazno napada našega kapelana, veleučasnog gospodina Rajka Revelante-a. Nije doduše vriedno izi- čati za „oslaška trubnosa“, nu da Vašim ži- tnošom barem u kratko prikažem toga lži- torbu, eto sadržaja njegovog dopisa sa kratkim tumačenjem: „Ovdje inačeito talijansku pa- raleliku, tu po jalaze djeca, koja ne poznaju drugog jezika osim talijanskoga. Ali gospodin Revelante hoće, da na svaki način podučava nauk vjere u hrvatskom jeziku, prem ga djeca baš ni rieči ne razumiju“. Tako „oslie“ ev- dopisnik, kojemu se grohotom smijujemo radi lude njegove pisarije. Zar nezna, da bijaše isti gospodin vitez Campitelli pred nekoliko dana, sasvim uvjeren, da naša djeca ne govore, ne znaju talijanski, osim par doseljnika, koji i hrvatski dobro razumiju i govore. To je jo i zamajskom kapetanu dao na znanje i ra- vanje sa g. Revelante-om i gospodin učitelj, što je i naš kot. školski nadzornik iz Vo- loskoga potvrdio, da je skoro nemoguće, da bi se podučavao vjerouauk u talijanskom je- ziku — jer nije nikoga ni otac ni majka učila talijanski svaganje molitve, jer sami najveće mutikaše upravo ništa ne znaju. Neka znade onaj „oslie“ piskar da nije našemu vjeroučitelju do toga stalo, da „pancroatizira“ u školi i u crkvi, kako se već on brine, da u vjerskom duhu pridigne i unapriedi svoju djecu, a to postizava tada ako ga i kako ga djeca najbolje razumiju, dakle hrvatski. Naide naš g. Revelante za nazorima gosp. viteza Campitelli-a, koji je kazao njemu i g. učitelju, da ne smije biti njihova briga, da li djeca razumiju ili ne, ta ona da mogu tuj sjediti i pet i šest godina, a da li se oni okoriste time ili ne, to da je njihov posao! Zaista liepih li primjera i nazora jednog zemalj- skog kapetana, koji su tako zauzimlje za napredak i budućnost našu! Toliko o školi. A sad predijmo na crkvu. Medju ostalim piše oslie dalje: „Neka jo ovdješnja gospodja donela na dar crkvi sv. Jakova „svetu“ jednu sliku, na kojoj je bio njemački nadpis, a gospodin kapelan nehotjevši je primiti reče crkvenom podvorniku, nek je spravi rajlje, nego da bude njemački nadpis izložen u hrvatskoj crkvi. S time on ruje ne samo proti Talijan- nom nego i proti Niemcem. A što na to veli bi- skupška kurija?“ Ovo su rieči značajnog „Somierovog“ dopisnika, kojega pitamo ovim zašto on to nije prije iznio na vidjelo, nego tekar sada. kad je već tomu više od godinu dana? Nu ovo što je bilo sa tom slikom. Sliku je donela na dar neka gospodja, ali ju nije gospodin kapelan sam naprosto odbio, već je po sarjetu svojih predpostavljenih i drugih upitnih osobah na liep način izjavio: „se ne može primiti, nego ako se nadpis odstrani ili prevede na latinski (o hrvatskom nebižeće ni govora). Gospodja darovateljica, Poljakinja, osvjedočena razlozi, nije se uvrie- dila, već je poslie par dana donela drugu sliku, bez ikakvog nadpisa, koja se je primila najvećom zaljublivenošću. Što dakle misli sa svojim dopisom onaj lži-torba? Ta on dobro znade, da naš g. kapelan novriedu ni Tali- jane ni Niemce. Sama zavidnost, zloba i strast potiče dopisnika na laž, koji i onako neza- lazi ni u crkvu ni u školu. Nakon svega toga

pitamo dotičnoga dopisnika, tko je u laži — Tu netroba dalekih komentara. U ostalom neka onaj „čelik-značaj“ mete najprije pred svojim vratima, jer ako ima ikoga usilnom i protjeranom laži potvratiti, to najmanje našeg dičnog kapelana, komu nemožie niko nepristran ništa prigovoriti.

Iz Kanfanara pišu nam 16. maja. Ne mogu, veleč. g. urodičie, više mušati, jer bih mogao puknuti ili od jada ili od smjeha. Nam u istinu ne treba kazaliete, jer imamo na izobilju komedijah i tragedijah. Bužo mihi, kamo smo došli! Pol godine, a kolika promjena! Kako bijaše kroz 8 godina u našoj crkvi, kako nas je slušio kroz oieliti 8 godina i to sam na sveobću za- dovoļnost naš prijšašji kapelan, toga no- koga porodi ni isti njegovj protivnik, naši šaregnjaci, pa ipak su rovali tako dugo pod njim, dok im se ispunija njihova nohiata želja — da je morao otići. Po njegovom odlažu ide sve kako po loju, sve je za- dovoljno, sve za ljubi i veseli, a nijedan se ne smučuje, barem ne u tikvah naših mamolikah, a da Vam pak istinu kažemo, još nikad ne bijaše puk tako u smutnji kao baš zadnje vrijeme, odkad dobiemo roješto jednoga, dva kapelana. Što sve nobi bio napisao i napljujeva „puljski pulie“, da se jo to dogodilo prije, naime, da pop pobegne od prosoisje; kako bi on tumačio propovjedi, da ih čuje, zbog kojih ljudi pucaju od smjeha, to se smučuju; i kako bi brzo raztrubio po svietu, da jedan naš pop u blagdan, dok se pjavaju litanije, kao ljut spravi sv. tielo u tabernakul, to viče na pobozne, noka šute i pobjegne u sakristiju, bez dati puku sveti blagoslov?!

To bi vam bilo viko i buko u talijanskom Israelu i sve to dogodilo se kod nas i još mnogo toga, što nije za „Našu Slugu“ (za „Somiera“ bi bilo), i naša „piskarina“ na sve to žuti, a „puljski Oslie“ ni da bi uhom maknuo. Puk se zadnjevna pita, zašto se sad ne maknu šjor Omolo sa svojom sedmoricom, zašto ne traži sada lieka i pomoći u Poreču i u Trstu? I zar mu nije bilo do stvari crkvenih, već do osobe, koja je morala biti njegova žrtva? Bi reč, da je šarenjakom svejedno, neka se kroji platio tako li onako, samo da im je šlac „na moč“. Mi sada vidimo, tko će nam dobro, a tko zlo, al vidijamo još bolje, kako nekoje oblasti postupaju stranački na štetu puka, a na zadovoljstvo dvojice- trojice mutikaše. Rekli bismo nešto i pre- svjetlom biskupu porečkome, ali ne smijemo, nu diti će i on u svoje vrijeme naše tužbe i naše želje, koje će nam morati izpuniti, ako hoće zadovoljiti pravednim željam svega puka, kojemu je on nadpastir.

Iz motovunskoga kotara na Duhove 1894. Kako već suadu vaši čitaoči blizu su dva mjeseca, da jo u Motovunu pro- minuo c. kr. kotarski sudac g. Ant. Tujak. Da pravo rečemo, on je bio dobricinja, ali za kotarskoga sudca u Motovunu nije bio sposoban. Ne govorim za to, što je bio opušjen talijanskim duhom — ta zar nije žalibože takovih mnogo u Istri? — ili da nije imao dovoljno sudačke znanosti, nego što nije poznavao hrvatskog jezika, kojim govori ogromna većina ovog prostranog kotara. Muđio se doduše sa našim pukom po koju besjedicu, al jao ti ga pravdi, kada sudac shvati krivo ili ne razumije stranke! Mi ćemo brzo čuti imenovanje novoga kotarskoga sudca mjesto pokojnog Tujaka. Neznamo, koji su se natjecali za to mjesto, ali dotično oblasti prije nego nam sudca imenuju, imalo bi dobro paziti na odnošaje ovih mjesta, ne jedino dvajuh gradica Motovuna i Vižinada, nego oielog sudbenog kotara, pa imenovati nam takovoga sudca, koji je sasvim sposoban za to mjesto. U imo zakona i pravde neka nam ne imenuju čovjeka, koji nas nobi razumio, ni koji na naša hrvatska pisma nobi znao pismena hrvatski odgovoriti. S ovog po- gleda mi smo odavna bili mučni sa sudci u Motovunu sve dok nije došlo sadašnji pristav g. Dr. Orbanich (pravilno Orbanich). Odkad je on u motovunskom sudu, mi smo nešto odahnuli. Ni ovdje dovjeka sa narodnog našeg pogleda n ne možemo pohvaliti, buduć rodion i odgojun u Kopru, ne drži se našo krvi ni naše stranke (što od sudca niti ne zahtijevamo), nego — kako se čuje od strukovnjaka — on obiluje sudačkim znanjem, to vrši sudačke poslove pesvo u ruku, kako smo se i sami osvjedočili, no samo u talijanskom, nego i u hrvatskom jeziku i ustumno i pismeno bez straha i prigovora od ikoga, tako da sa stranke, bez obzira na narodnost, sasvim zadovoljno se njim. Nu nama nije do osoba, pak želimo, da nam se dade za sudca osobu, koja će znat ugoditi i pravdi i narodu, kao što to čini g. Dr. Orbanich. Opetajmo, da on ne pripada hrvatskoj stranki, ali on kao sudac ne poznaje strana- nika. Dakle neka nam se spoditnu, da želimo sudca za stranačko ili političko

svrha, nego sudca, koji je voljan i vriedan obavljati svoje dužnosti po ovdje navedenom izgledu.

Razpravu proti Krčanom raz napada- daja na Senjane odbravala se je dne 9. 10. i 11. t. mj. Kako smo javili, bilo je 19 običnjaka, proti kojim svima bile su dokazane s izkazi svjedoka činjenice, radi kojih su bili stavljani pod obituzbu. Ipak, kako nam se javlja, samo četvorica bili su odsudjeni, i to Attilio Bonaldo, tali- janski podanik, na tri mjeseca, Emanuel Braut i Josip Scomerich na 3¹/₂ mjeseca, a Niko Purga na 4 mjeseca tamnice radi zločina javnog nasilja po §. 87. k. z.

Da nam je moguće kazati sve, što mislimo o toj razpravi, ugodili bismo bez dvojbe našim čitateljima, kojim je poznata proštačka navala krčkih gospodskih fakina na mirno izletnike Senjana. Nu svojih mislih ne možemo otvoreno izjaviti, pak prepućamo radje našim čitateljima, neka si sami razbijaju prju ob ovoj razpravi, a da dodju laglje i prije sami sobom na čisto neka si dozovu u pamet dvie vilo zanimivo razprave, vodjene u Rovinju i to onu proti Vrbancanom od g. 1884. i onu proti Kattolircnom od g. 1892.

Iz Lošinja pišu nam 16. maja. Mi smo u podpućom malom bezvladiju. Ima već nekoliko vremena, da mi po strani mo- trimo, što se sve okolo nas događa, pa dobitično kako već jesmo, gotovo nam jo teško vjerovati, da jo zbilja tako. A ipak jest žalibože.

U jednoj vijesti u „Našoj Slugi“ bi- jaše nedavno natuknuto, kako go već ikakve kazne i biž straha demoralizira pučanstvo okolnih mjesta. Ta demoralizacija dopria jo već do vrhuna u Čunskom, pa mi čeka- mo, što ćemo još sve iz onoga mjesta čuti. Poznati zlikovci, koji su, da zasite svoju lakomost, materijalno upropastili ono liopo mjesto, da dovrše djelo, sada naetoje, da ga upropaste i moralno. A jer jo uvijek lahko zavosti nezadovoljnu i nesrećnu de- ljad, nije čudo, što se ono pripresto pu- čanstvo daje na kojekakve nemire. Naj- gore je pako, da nimamo oblasti, koja bi se zauzela, da on liepo, ali nesrećno mjesto očuva od otrovnih ljudi. Čunščani zaista nauokani od opakih čoljadi, koja živi od tuđe nesreće, postaju svaki dan ba- hatiji i drzovitiji, a to najviše, jer vide, da svuda nalazie odziva, dapače i ondje, gdje se ni oni nonadahu. Molim vas, da hega ćemo doći, ako barem oblasti ne budu čuvala svoje dostojanstvo? Mi dastimo oblasti iz osvjedočenja, ali ako se pred prostom željadi oblasti i jedan sami put odroku svoga dostojanstva, promislite, što onda postane od protoete, i što sve misli, da joj je onda slobodno. Za nemire, koji bi nakon toga mogli nastati, nitko razborit nešo kriviti protoete, nego one osobe, koje su po svojoj dužnosti morale se brinuti za obće dobro, ali radi svoje slobode i nesposobnosti ne znadoše niti sadurati ono malo dobra, što je odprje bilo, a kamo li da bi što nova dobra učinili.

Kao da čujemo nekoje ljude: Radite što vas volja, samo ne pustite u miru, da probavim svoje obilne objede.

Prvih dana školske oblasti postavie na pučkoj učionici u Čunskom privremeno ađiteljicu za ženska djela. No, hvata Bogu, barom to nije istočno ni zapadno pitanje. Ali biste li vjerovali? U Čunskom i to je daće povoda buci. A zašto? Prvo: jer tako hoće oni, koji od nemira i smutnje žiru; a drugo: jer jo ova učiteljica mirna i dobra majka obitajli, dok bi stanovita čoljad htjela povjeriti onu djecu... pfuj stram nas jo zapieati!

A oblasti? Oblasti? primaju prostotu na zapienik, primaju njihove glupe i dr- zovito tužbe — pa da još znate kako po- nizno! U ovom poslu jedna žena pokazala jo više arca od ljudi brkatah!

Ovih dana neatalo je na onoj učionici hrvatskoga napisa, a ovanuo samo talijanski, a onaj, koji bi morao biti nad vršenjem zakona, bulji u to kao tele u nova vrata.

Tu mlitavost mi dobro pojмимо, ali ju sažaljivamo, košto pojмимо i sažaljivo- jemo i smjeshno energiju napram mirnoj čoljadi, koja se kadgd usudi potužiti na to bezvladje.

Dajte gospode samo napried, pa da vidimo, do kud ćeš i do kad čote.

O p a z k a. Lošinj je sielo c. kr. ko- tarske oblasti, kojoj je na čelu vele.ložni gosp. Germaa Zuoh, a od Lošinja do Čunškoga je ura hoda.

Iz Baške pišu nam 12. t. m. Vale- uženi gospodine urodičie! Pošto se redko čuje glas iz Baške, to naučih, da Vam se i ja jednom oglasim. Uzmimo najprije luku. Bašćanska luka je sada prilično prostrana, ali na nesreću noima još dostaino stupova, sa koje bi se mogli brodovi vezivati, te tako po zimi

nalaze se često u pogibalji. Što je već poznato, učinjen je ovdje lukobran, sa koš se čeka dan na dan, da de jednomo pošet parobrod na nj pristajati, nu to se još do sada nije dogodilo.

Vlada je obćelala, što bje prihvaćeno u sjednici carevinskog vieća dne 2. de- cembra 1891., da ima biti u luci Baške na otoku Krku:

a) jedan mul (tiva) sa 4 priveza med starim i novim mulom proveden, i para- petni sid starog mula odstranjen;

b) stari izkrcateljni mul za 50 metara produžen;

c) obćini ima ostati uporaba mora med izkrcateljnim trgovim i starim izkrcat- eljnim mulom podignucom na svo rivar- zidom i nagomilanjem (nasipom) 150 metara nad ojek-inlijom u visini izkrcateljnog mula u tu svrhu, da bude moguć izravni promet od strase brodova sa mjestom i skladišti itd.

Nu na nesreću još ni toga se ne vidi; jedno se ipak možemo zahvant i to Bogu i reći, da smo srećni, što se ovo zime nije srušila koja kuća od valova morakih, koji silno priete mnogim kućam.

Crkva bašćanska takodjer se nalazi u velikom neredu, to će se — od časa oču- vao nas Bog — dogoditi koja nesreća, da koga poklopi. O popraku istu pišu se već osam godina, ali sve uzalud. Godine 1891. i 1892. razpravljalo se jo u obćin- skoj sjednici, u kojoj sa obćina obvezala dati dva djela i radotu, a vlada još nada ni tražiti dio, — valjda čeka, dok se sruši. Kako čujemo, mnogobratni gospodin župe- upravitelj sa orkovinari pisao jo kumesuru u Krk, da on javi vladi, pošto se u tom poslu ništa ne radi, neka bi povratila spiso, ter bi malo obćina a nješto narod popra- viti sami crkvi, jer stoji u volikom i za- pušćenom neredu. Čeka se i na to odgovor.

Posnata je jurvo stvar, da je ova ob- ćina bila do godinu 1886. u ruku šur- njaka, a tadašnji načelnik g. Desantich imao je kao takav 5 for. mjesечно plaće, dakle 60 forinta na godinu. Godine 1886. mjeseca decembra bijaše izbori, i tada jo pobijedila stranka hrvatska u svu tri tjela. Ova je izabrala za ovog načelnika sadaš- njeg našeg dičnog zastupnika na zemalj- skom saboru gospodina Dinka Serića. Pošto ne bijaše ovomu moguće vratiti načelniku dužnosti radi svojih poslova i radi stanovanja izvan mjesta, zabralo se na časti, to je obćineko zastupstvo izabralo jednoglasno u sjednici 22. decembra 1888. gosp. Juru Čubrana i čia, koji je tu čast nosio do početka 1893. Oba poslednja načelnika nisu htjeli plaće kao takvi od 60 for., već su služili bezplatno, pošto je obćina siromašna i tada još bila zadužena. Sada doznajemo, da je obćineko zastupstvo uzpostavilo plaću g. načelniku i to čitavih 60 for. Mi ne imamo proti tomu ništa, jer se taj i nemože govoriti o plaći, nego ču- jemo, da će se morati za obćineko osoblje udariti namet od 50 po sto na zemljariju. Nebi li se dalo možda stogod utjerati od privlaštenog zemljarija (uzurpa), kako se je radilo za prijašnjih načelnika. Tim bi se poiglo i to, da se nebi obćineko tlo ad- voiglo užilo. Baška jo onako tješno mjesto, pak se nebi imalo dovoljno, da se to pri- svajaj ili ulice još većma stišću, kako je sluđaj na „N a r c h“.

I nam se jo potužiti, kako su se ne- davno Vrbinčani potužili, da sa na ženskoj školi u Dragi ne podučajje već drugu go- dinu. Što misle na to školsko oblasti? Znadu li sa to gospoda nadzornici kotarski i zemaljaki?

Očiviac. Izlet primorskog planinskog društva u Ljubljani i na Blad. Iz Ljubljane pišu 15. t. m. Na duhovsko blagdan došlo je hrvatsko primorsko planinsko društvo oramo, da vrati brataki pošet planinskim Hrvatom, koji su lani pohodili hrvatsko Primorje. Hrvatsko planinsko društvo po- velo jo sa sobom tamburaši „Jadranske Vile“, koji su sa pjevačkim društvom „Ljubljana“ priradili koncert u korist drubah sv. Cirila i Metoda u Istri i Ljubljani. Tamburaši „Jadranske Vile“ odusjevi sa svojim tamburanjem obćinost, koje im jo burno tuz avake točke povla- dijvalo. I pjevačko društvo „Ljubljana“ vrlo su je odlikovalo. Mi smo našu braću Hrvato dočekali, što smo proma svojim silam bolje mogli. Doček bi bio još sijaj- nij, da nije bilo nepovoljna vremena. Prekjudoer o podne bio je banket, na ko- jom je izročeno toliko otačbeničkih zdra- vicaoh zajedničkoj nam domovini. Osobito burno bio je pozdravljen govor dr. Tr- čara, u kojem jo isjavio, da smo jedan narod i da nam je jedna domovina, naime ujedinjena Hrvatska. Tomu se jo govoru odzvao dr. Andre Bakačić, čiji smo govor mi prisutni Slovenci srdiačno poz- dravili. Na vođor poslie koncerta bio jo komerc, na kojem jo izmijenjeno opter

koliko ardaših i bratskih misli o bolju naroda. Juner amo spravljali braću na Hrvatsko jesero. Na svakoj stanici bili su Bredski posravljeni pucanjem mušarab. Mnostvo svota klicalo je: Živili Hrvati! Živila Hrvatska! Na nekih stanicah do- lazila su družtva pod barjaci, izaslanici dišanoah, obdinah, koji su davali dobro- došlicu Hrvatom. Na tomu se je zahva- ljivao predsjednik plauinečkoga društva Jo- sip Bole. Hrvati su osobito ugudno bili ganuti na stanici u Kranju, gdje su ih liopo Slovenko obasule ovičiom.

„Slavija“ uzajamno osiguravajuća banka u Pragu. Banka „Slavija“ avršila je ove godine svečanom glavnom skupiti- nom, koja se je obdržavala dne 12. t. m. dvadesetpetogodišnjicu svoga obstanka. S toga bijaše ovogodišnja glavna skupitina članova osobito znamenita.

Banka „Slavija“ usvoši početak svoj u prvih godinah narodnoga preporoda pa obračunuj se sa štitom evojim i k ostalim Slavonom austro-ugarsko monarhije, stienala si je objavljenost te izvanrednu sklonost ne samo kod deškog naroda, već i kod ostalih Slavona, premda inače upiruo se u svoje vlastite s početka dakako još slabe i neiskusne sile i veoma čedna materijalna sredstva, morala se ovladati mnogo potež- koće i zapričta, koje su se njezinu raz- voju neprekidno sa svih strana na put stavljale.

Ali ravnateljstvo i upravno vieće, oslanjajući se na zdravo jedro banke „Sla- vija“, te zanačajući se na poštene svoja nastojanja oko unapredjenja povjerenog jim zavoda, te podupirano po činovništvu i aboru marljivih zastupnika, koji su sdušno vršili svoju dužnost, počelo je polagano ali sigurno odstranjivat sve nedostatke i za- priekte vanjske i nutrašnje, koje su gušile željan razvoj u korist banke i njezinog članstva. — I tako je inkreno nastojanje uprave eložnim radom svih činitelja po- stiglo ono, da je banka „Slavija“, uovretit se u temeljih svojih, te rasiširiv rad svoj u pojedinih odjelih, korseala napred korakom sigurnim na korist svoga članstva i na čast onim, koji su se svojski birnuli za njezin razvoj.

Danas nakon dvadeset i pet godina rada i neumornog truda nalazi se banka „Slavija“ u odnočajih poave sigurnih, koji svakomu njezinomu članu t. j. svakomu, koji je kod nje osiguran, obzirom na nje- zino izvrstno financijsko stanje, pražna potpuno jamstvo, te stoji danas slavedi svoju dvadesetpetogodišnjicu svoga obstanka — na čelu avim osigurateljnim zavodom českim.

Kako je blagotvorno banka „Slavija“ napredovala, proizlazi najbolje iz te okol- nosti, što je od početka svoga obstanka do konca g. 1893. izplatila na glavnicaoh i stetah u odjelih za osiguranje na život, proti požaru i proti tući ukupno for. 22.784.475-93.

Kako je banka „Slavija“ u ovih 25 godina napredovala i kako se je razvijala, vidi se najbolje iz slijedećih brojka za posljednje godine

U odjelih I.—II. (životnih) znaša: za upravnu godinu 1893. osjgurina 800.499 for. 96 nč. i fondovi 3.804.620 for. 78 nč.

U odjelu IV. (požarnom) znaša: za upravnu godinu 1870. osjgurina 85.362 fr. 98 nč. i fondovi 33.398 fr. 09 nč.; za upravnu godinu 1893. osjgurina 1.017.974 fr. 45 nč. i fondovi 850.035 fr. 04 nč.

U odjelu V. (osjguranje proti tući), znaša: za upravnu godinu 1871. osjgur- nina 101.181 fr. 31 nč. i fondovi 5.439 fr. 84 nč.; za upravnu godinu 1893. osje- gurina 71.820 fr. 61 nč. i fondovi 16.337 fr. 60 nč.

Mirovinska zaklada zastupnička iz- naša: za upravnu godinu 1893. 132.205 fr. 57 nč.; Ova zaklada uroji koncom g. 1893. 6821 učestnika, od kojih 19 dobiva mirovinu u iznosu od 2.481 fr. 86 nč.

Mirovinska zaklada činovnička znaša: za upravnu godinu 1893. 206.183 fr. 70 nč.

Čisti dobitak za godinu 1893. znaša: 1) u odjelu I. i II. (životno osjguranje) 76.337 fr. 08 nč.; 2) u odjelu III. (banšt. družtva) 18.016 fr. 90 nč.; 3) u odjelu IV. (požarnom) 181.523 fr. 34 nč.; 4) u odjelu V. (osigur. od tuće) 31.232 fr. 90 nč. Ukupno 251.910 fr. 31 nč.

Sve rezerve i fondovi banke koncom godine 1893. znašaju 5.830.306 fr. 40 nč. Imetak banke koncom godine 1893. u vrednostnih papirih, gotovinah, ronli- tetah, hipotekarnih i drugih zajmovih iz- naša 6.000.766 fr. 70 nč. jest prama god. 1892. 5.706.614 fr. 91 nč. veći za 294.151 fr. 79 nč.

Ustrojenje družtva „Bihadž“ na zem- ljištu nekadanjoga „Bihadž“ kod Katal- ostaroga u Dalmaciji. Od tamo pišu 14. t.

z. Danas pred orkvom sv. Marie, na zem- ljištu starodavnoga Bihadž, ustrojeno je dru- štvo „Bihadž“. — U upraviteljstvo su iz- brani ravnatelj spilitakoga muzeja Franjo Bullić, načelnik obdne muzeja Franjo Šimota, profesor Ivan Benson, dr. Anto Trumbić i dr. Broško Kara- man. Bullić je držao prekrasan govor o osnovanju družtva po napatku pokojnoga dra Franje Račkoga. Prisutni su odušu- vljeno pozdravili govornika. Dr. Luka Jeličić izvijestio je o dosadašnjem iztra- živanju i djelokrugu družtva. Bastanku iz priču rovalo mnogo odličnih članovah iz Splitske i s otoka Brača, koje su vrli ka- štelanski Hrvati svrdnili i svečano doče- kali, a naroda iz svih sedam Kaštelah va- zija se slegla na Bihadž, tu svetu hrvatsku zemlju.

Jeffin sumpor. Prijatelj iz Rovinja javlja nam, da imade na prodaju tamošnje „Kataličko družtvo“ sa poljo- djelske interese“ vrlo dobra i jeftina sumpora za traže.

Dvostruko rafiniran sumpor od 65-75 for. 2-80 vreača od 50 kgr.

Dvostruko rafiniran od 70-85 vreača od 50 kgr. fur. 3-20.

Kupljeni sumpor postavlja družtvo us- gotov novac badava na željeznicu ili na parobrod.

Drugi trgovci da prodavaju u Istri takav sumpor i toliku mjeru sa f. 4—4½ a na dug i za for. 5.

Novi odbor „Slavija u Gracu“. Ča- stimo se obznaniš ovim, da je družtvo dne 23. p. m. obaržavalo skupitinu, u kojoj je slijedeći odbor izabran: Nikola Kranic predaj, Josip Pochanić podpredaj. Otmir Ferrari perovodja. Gjuro Lupinski blegaj- nik. Franjo Skale, Ivan Horazi, Antun Kurelac odbornici, Franjo Landberg, Blaš Drenski, Josip Telepedek zamjenici. Josip Falak, Marko Stanković i Gjuro Baročić nadgledni odbor.

Vieška starost doživjela je nedavno po vjestih „Bošnjaka“ u Prači, kotar ro- gatički, umrla H. Deolet hamuna, su- pruga Osmanbega Sijerčića, u dobi od 106 godina. Rodila je 14 djece, od kojih je 6 umrlo nejak, a živi 7 sinova i jedna kći. — U Zenici umrla je mati gradonaštelnika, Ahmetage Mutapčića Merhuma, u dobi od 100 godina. Njeno je bilo: „tko rano rani, čivje sreće grabi“, tako se i vladala. Bila je zdrava sve do smrti.

Šbirka izabranih hrvatsko-slovenskih mužkih sborova, koju izdaje hrv. pjevačko družtvo „Kolo“ u Zagrebu, a uređuje Nikola pl. Faller, počela se razasijati 15. svibnja 1894. Pogledom na to, što je i proti svakom očekivanju ova sbirka parala na omašnju knjigu, ter što će se svaki čas trebati, mislila je uprava da će biti dobro, da se pobrine za dočlan vez. I odavno se je njezinu pozivu domaći knjigoveža, g. Stanko Tkalec, ter priredio ukusne korice uz vrlo umjerenu cianu od 25 nč. Koji bi dakle od gospode pred- platnika želio imati sbirku ukoričenu, neka se izvoli obratiti naaj, jer uprava daje za predplaćanu forintu sbirku broširanu.

Čudna ženitba. U nekome gradiću Ugarske udale se nedavno mati udovica i njezina kćerka istoga dana za oca udoveca i njezoga sina. Udovica pošla je za sina a kći za oca. Pučanstvo onoga mjesta ne bijaše nimalo zadovoljno s tom neobičnom ženitbom, po kojoj je postala mati snah- u vlastito kćeri, a kći punicom vlastitoj majci, isto tako otao zetom svoga sina a sin ta- tom avomu vlastitom otou.

Javna zahvala.

Hrvatsko pripomoćno družtvo u Beču primilo je u svoje blagotvorne svrhe, na- ročito u svrhe utodišta, koje uboge hr- vatske djake visokih školah u Beču uzdr- žaje; od visokog sabora kraljevine Dal- macije svotu od 100 for.

Mi se ovim u ime naših šticebnika nar- odnom zastupstvu sabora kraljevine Dal- macije najtoplije zahvaljujemo.

Članarinu po 2 for uplatiti u Beču: Dr. K. Kozid, dr. Milan Barković, dr. Jo- sip Škarica, dr. Jaroslav Korolja, dr. Mi- roslov pl. Čučković, Karlo Vorkša, Ante Kotlus Heldenborški, Vladimir Krišković i Franjo Vnhčić.

Hrvatsko pripomoćno družtvo U Beču 2. svibnja 1894.

Prodajnik: Tjajnk: Dr. K. Kozid, Franjo Vahčić o. k. činovnik. dvostrki i sučelni advokat.

Usljed promjene stana glasi nova adresa: Beč VIII, Lerchenfelderstrasse 38, I. Stiege, III. Stock.

Javna zahvala.

Svoj onoj gospodi, koja su me sa vrieame mojih nauka blagozvolila podupi- rati novcom ili inače, izričom ovim nej- ardašnju zahvalu.

Nomogu, a da se ovom prilikom ne sjetim i slavnog zemaljskog odbora za Istru u Poreču, koji je bio prarovan u odbi- janju mojih molba za pomoć i tako rikoš- me svake dužnosti, da mu budom zahvalan!

Živio hrvatski narod! U Puli, 15. maja 1894.

Dr. Ivan Zuccon.

Listnica uprave.

Uplatili su nadalje za „Našu Blogu“ 88: H. Ljubljana for. 5; M. A. Kačkova for. 2; Z. P. Lubenica for. 5; Z. A. Boljun for. 2; Š. A. Lovran for. 2; K. I. Kunin for. 10; F. M. Ripenda for. 2-24; K. A. Bieka for. 1; D. A. Čopić for. 1; L. J. Sušak for. 2-50; K. M. Žrnjin for. 1; B. M. Žrnjin for. 2; J. M. Žrnjin for. 2; S. M. Hroliju for. 2; P. D. Plomin for. 10; M. S. Bieka for. 1; C. B. Crikvenica avd. 50; L. M. Vepřnac (za sebe i šit) for. 13; I. J. Boljun for. 2; D. M. Vrana for. 2; M. J. Brgud for. 2-50; K. Z. 2-50; Z. M. Višnjak for. 4; B. S. Orlovac for. 2; Gosp. Žadruga Kastav for. 20; A. I. Pula for. 2; K. J. Lošinj for. 1; T. A. Kastav for. 3-50; R. A. Klana for. 1; Z. M. Pomer for. 6; Z. J. Po- A. Klana for. 6; O. Ar. A. Krk for. 8; S. t. P. Sv. Ivan for. 6; R. N. Tužjo for. 1; M. J. Vrana for. 2; T. N. Volosko for. 3; dr. I. Pomer for. 10; Čit. Zadar for. 2-50; S. P. Lošinj for. 5; M. I. Omiš for. 1; V. J. Krubun for. 2-50; F. I. Kuna for. 2; M. D. Krk for. 5; V. I. Kastav for. 2; „Hrvatski“ Grac for. 6. (Slijedi.)

Gosp. I. S. u sv. I. Prodplata stigla u rodu; ostalo čemo upotrebit. Zdravo!

Gosp. I. M. u L. Još nam dugujete za te- kuću godinu; priposlano čemo upotrebit. Živili!

Teodor Slabanja

Srebrnar u GORICI (Görz) ulica Morsili 17. praporuča se preč. svedcnstvu za izmrdjenje crkvenog posudja i orudja iz čistoga srebra, alpuka, mjedi, kano: moštranca, kaleža itd. po najnižih cianah i najnovijih i krasnih obličih. Stare predmete popravlja, te ih u ogaju posebni i pozlati.

Da si uzmogno i manje imudne crkve nabaviti raznih crkvenih predmeta, staviti će se na želju preč. gospode nabavljača vrlo povoljne platežne uvjete.

Ilustrirani cianik šalje franko. Šalje sve predmete dobro omotane sa poštarinom franko! 24-9

Knjigoveža

tvorničar skatulja iz kartona i galanterije

Vjekoslav Comer u Trstu

preporuča se blagotvornosti slavnih obćina, družba i drugih osoba u Trstu i Istri za razne knjigovežke radnje. Jamči za solidnu, brzu i točnu izvršbu radnje.

Naručba prima iz naklonosti tiskara Dolana u Trstu.

Sve strojeve za gospodarstvo.

prodaje jedino tvrdka Ig. Heller TIESAKA ZA SIENO, SLAMU I SLAGANJE rezihih sustava

HIDRAULIČKIH TIESAKA

diferencijalnih vinskih tiesaka — sprava za samleti masline, buhač itd. nove štrcaljke proti mildevu Vermorel-ove vrsti, samoradne štr- caljke proti mildevu sa bakrom pomoću zračne sisaljke. Sprave za grijanje vina, kuhanje, za trieb- ljenje grozdja, za sušenje voća i povrća. Trebionike kuruzne, triere, mlatah, mlina za čišćenje žita obične.

Lievano ili izradjeno željezo za svakojuke strojeve itd. sve uz najjeftinije ciane i pod najpovoljnijim uvjeti pošilja uz jamstvo i na pokus

IG. HELLER, WIEN 2/2 Praterstrasse br. 49

Bogato ilustrovane kataloge sa 192 stranice u talijansko-njemačkome i hrvatsko- njemačkome jeziku šalje na zahtjev odmah badava. Traži se preprodavaoac. Upozoruje se na patvaranja. 20—5

Tiskara Dolanc.

DOMINIK LUSIN

u Kopru

preporuča veliko svojo skladišće razno- vratnog liosa, kano:

greda, dasaka, merala, duga, te takodjer opeka, vapna, plaska itd. Naručba ovravana točno i po najnižih cianah.

24-9

„Kupi kod kovača ništao kod ko- vačića“, kaže stara poslovica.

Ovu mogu punim pravom na moj zavod upravitl, jer jedino tako velika trgovina, kao što je moja, imado raspodjele ogromnih vrsti svih stvari i drugih predmeta, jeftino troškove, koji moraju konačno kupcom koristiti.

Krasna usorka privatnim narudbikom ka- njom badava i franko. Bogate knjige usorka, kakvih jošto nebišate, za krojače nefankirano.

Tvari za odiela.

Parvlien i dooking za visoko svedcnstvo, pro- pisano tvari za odiela za c. kr. činovnike, vele- nara, vatrogasce, školarce, lijevje, sukna za biljard i igrače stolova, pokrivala za kočije, stvari za lovačke kapute, nepromočne stvari za pranje, plade za putnike od f. 4-14.

Vredna ciana, poštene, trajne, čisto vuna- sne suknae stvari, nu jeftino oštralnike, koji su vrjedniji jedva krojačke plade, preporuča

Joh. Stikarofsky, Brno (Austrijski) Manseier.

Najređe skladišće blaga vredno pol mil. for.

Razpošilja samo pouzdanom!

Dopisuju: njemački, madjarski, česki, poljski, talijanski, francuski i engleski. 24-12

Štrcaljke i sumpornjače za trće

inženira Zivica.

mlini i stiskalnice za vino, sisaljke ili pumpe za svaku porabu, cievi svake vrsti i pipe, motori (stroji za gonjenje drugih strojeva) na paru i sa petrolejem, te svakovrstne druge strojeve i sve potre- boće za iste 20

dobiva se uvijek u skladišću tvrdka

Schivitz & Comp. (živic i drug.)

Via Zonta broj 5 u Trstu.

Skladišće piva

zagrebačke dioničke pivovare i tvornice slada

preporuča i prima naručba koliko u buretlih tolku u bocali.

Glavno zastupstvo i skladišće Ulica degli Artisti br. 5.

Ovo pivo je izvrstno kakvoće i jeftine ciane. 2-8